

ни партизани, се гаври съ тъхната независимост.

Отъ голъмо значение е и спестовната служба, която тия сдружения уреждатъ. Тъ привличатъ дребните икономии. Оползотворява мрътвостоящите капитали, колкото и незначителни да съ. Оползотворява ги и за заемателя и за вложителя.

5. Заемо-спестовната каса не раздава никакви печалби на членовете си. Добитите печалби служатъ за образуване на резервен фондъ. Този фондъ е дружествено притежение. Той е недѣлимъ. Такъвъ остава и следъ разтурването на сдружението. Въ последния случай се внася на пазене въ Б. З. банка, додето сдружението се възстанови.

Резервниятъ фондъ е отъ голъма полза. Той е гръбнакътъ на сдружението. Когато последното претърпи загуба и тя не може да се покрие отъ годишните печалби, прибъгва се до помощта на този фондъ. Чакъ когато и този фондъ се укаже недостатъченъ, прибъгва

се до солидарната отговорност на членовете.

Ако сдружението се развива правилно, резервниятъ фондъ може да достигне такъвъ размеръ че самъ да задоволява нуждите на членовете и чуждите капитали ставатъ излишни. Ненуждно става и по-нататъшното основно нарастване. Въ такъвъ случаи годишните печалби на сдружението могатъ да се употребятъ за общополезни работи, които е задължена да върши общината и за целта облага населението съ данъци. Като наема върху себе си такива общополезни работи, сдружението по единъ наустътенъ начинъ спомага за намаляването на данъците.

6. Най-после ще подчертая, че заемо-спестовната каса издига своите членове не само материално, но и морално. Тя ги просвѣща. Тя чертае нови пътища. Създава нови общежития. На слабия влива мощь. На пропадналия въ блатото подава ръка. На слѣпия отваря очите.

Кооператизъмъ на кръстопътъ. В. „Кооператоръ“ съобщава: — „Кредитната кооперация въ с. Рахманлий, карловско, е изварила презъ изтеклата година 30,000 кгр. розовъ цвѣтъ, събранъ отъ 42 члена. Добила е 2,330 мускала (единъ мускалъ = 5 гр.) или 11 кгр. 650 грама розово масло. Продала единия мускалъ по 285 лв. или кило-

грамъ по 57,000 лв. Следъ като покрила разносите по производството, кооперацията раздала на членовете си на килограмъ цвѣтъ по 21 лв. и 33 ст., когато другите производители въ селото получили отъ търговците по 12 лв. Или членовете на кооперацията получили 279,000 лева повече. Тоя резултатъ подигналъ духа на розопроизводителите въ селото,